

Roman

Poštnina plačana v gotovini Stevilka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/4 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 30.VIII.1930 Leto II. - Štev. 35

SIROTA Z MILIJONI

Roman v 4 knjigah

Francoski napisal Jules Mary. Poslovenil B. R.

Tretja knjiga

MED ŽIVLJENJEM IN SMRTJO

„Glej ga no,“ je veselo rekel. „Malo vljudnejši bi pa lahko bili.“ S temi besedami je lopova s tako silo potegnil k sebi, da ga je skoro privzdignil od tal. „Ali ne bi šli malo z menoj?“

Bontemps se ni upal več upirati. Chilpéric je vzel iz žepa kratek konec motvoza, kakršnega je vedno nosil s seboj še iz onih časov, ko je bil pri policiji, in zadrnil Bontempsu obe zapestji.

„To pot mi ne uideš!“ je zaškrtal z zobmi.

„Kam me vedete?“ je vprašal lopov in oplazil svojega biriča s strupenim pogledom.

„Aha, radovednost te muči!“ se je zasmel Chilpéric. „Nu, zakaj ti ne bi povedal? K Muradu, v njegovo palačo v bližini Bulonjskega gozda.“

„Kaj naj bo to?“ se je Bontemps napravil nevednega.

„To je prijeten kraj, zelo prijeten, in od tam te ne spustimo prej, dokler nam ne izdaš, kje se skriva tvoj mojster Roquin.“

Bontemps je vztrepetal.

„Aha, vidim, da se ti vrača spomin,“ se je norčeval prejšnji detektiv. „Malo te je vendarle groza, ne?“

„Groza?“ se je zdajci zasmel zločinec. „Mene groza? Ha, ha, ha!“ Bušil je v smeh. „Ha, ha, ha, mene groza — prezgodaj ste se veselili, prijateljček! Dajte no, pogledjte malo za seboj, ha, ha!“

Chilpérica je nenadoma obšla zla slutnja. Po bliskovo se je obrnil in odrevenel, ne od strahu, nego od presenečenja. Za njim je stal Laguyane!

Orjak se je zarežal. In prav tako kakor je prej napravil Chilpéric z Bontempsom je zdaj storil on s Chilpéricom: prijazno ga je prijel pod pazduho in njegovi prsti so se kakor železne klešče oklenile detektivove lehti.

„Vjet!“ je zadovoljno zamrmral orjak. „Dober večer, Bontemps!“ je nato pozdravil svojega pajdaša. „Dober večer, gospod Chilpéric! Jako me veseli, da vaju vidim skupaj.“

Chilpéric je hotel izviti laket iz velikanovih rok, a zaman. Bil je vjet, kakor je prav povedal Laguyane. Velikan je Bontempsu prerezal vezi in zločinca sta vzela detektiva v svojo sredo. Tako so vsi trije krenili po ulici d'Allemagne.

Tedaj je Chilpérica obšla rešilna misel.

„Moja paznika imata dovolj razloga, da za vsako ceno preprečita skandal,“ je dejal sam pri sebi. „Če začnem kričati in zbudim pozornost stražnikov, me morda izpustita.“ Tako govoreč je z vso silo trzil z roko in zakričal na ves glas: „Na pomoč! Na pomoč!“

„Če ne boš molčal, te ubijem!“ je zasikal Laguyane.

Ob treh zjutraj

»Hk... preneumno... hk... vražje stopnice... da ne bi prišel na vrh... hk... pa če plezam vso noč!«

Od vseh zamudnikov pričakujemo, da nam bodo v začetku meseca poravnali dolg za tekoče četrtletje. Zato Vam te dni pošljemo izpolnjene položnice. Ne založite jih!

Toda na cesti je bilo preveč ljudi. Umor je bil nemogoč — drugače bi utegnila morilcem slaba presti.

Chilpéric se zato ni bal in mu ni bilo mar velikanove grožnje; še glasneje je zavpil na pomoč. Pasanti so postali in na mah se je okoli njih zgrnila množica.

„Kaj se godi?“ so jeli vpiti nekateri. „Kaj je storil? Zakaj ga ženete?“

Krik je privabil tudi dva policijska uradnika.

„Kaj imate?“ je vprašal eden izmed njiju. „Zakaj vlečete tega moža s seboj?“

„Poslušajte me,“ je začel Chilpéric.

Toda Roquinova agenta mu nista dala, da bi dogovoril. Laguyane je pokazal oficirju policijsko izkaznico in mu nekaj šepnil na uho.

„Dobro!“ sta odvrnila uradnika, meneč da imata opravka s tajnima detektivoma. „Samo bolje bi bilo, da ga vzamete v voz, drugače boste še ves Pariz spravili na noge.“

Tako sta zločinca srečno spravila svojo žrtev v manj obljudene ulice in prišli so do obale Seine. Laguyane je pomignil Bontempsu, ki je vjetnika izpustil in ga z vso silo sunil v trebuh, da je klecnil, Laguyane pa ga je prijel za nogo in ga strmoglavil čez ograjo v reko.

Ves prizor je trajal komaj sekundo. Policijska uradnika sta bila med tem Bog ve kje, ljudje v bližini pa so mislili, da je vjetnik hotel pobegniti, in so pritekli. Bontemps in Laguyane sta se naglo zavedla; začela sta vpiti na pomoč.

Chilpéric je bil izginil pod vodo. Toda ker je bil dober plavač, se je hitro spet popel na površino in priplaval na breg.

„Lepo sta mi zagodla,“ je zamrmral, otepaje vodo iz obleke. „Nu, vendarle je tako boljše kakor pa če bi mi bila porinila nož med rebra. Igra je za danes seveda izgubljena in najbolje bo, da se spravim domov.“

Množica je med tem klicala Bontempsa in Laguyana, da jima izroči jelnika. Toda vse iskanje je bilo zaman — dozdevnih detektivov ni bilo nikjer.

Stražnikoma se je to čudno zdelo. Vzela sta Chilpérica s seboj in ga odvedla na stražnico.

Tamkajšnji komisar pa je Chilpérica spoznal; potem ko mu je bivši detektiv vso stvar podrobno razpovedal, ga je spustil.

„Za danes sta zmagala,“ je godrnjal Chilpéric, odpravlja se domov, „a le počakajta — kadar vaju dobim, bo osveta tem slajša.“

Šesto poglavje

EMIL IN MURAD

Bilo je krasno poletno jutro, ki je bilo v čudnem nasprotju z bolnikovo bledico. Priroda je kruta in nerazumljiva — kakor bi bila tem veselejša in razigrana, čim žalostnejši je bil Emil.

Mladi zdravnik je bil prestal hudo bolezen; zdaj se mu je obračalo na boljše. Strašna zavest, da je bil ves njegov trud zaman, vse njegove nade izgubljene, ga je bila vrgla na posteljo; dobil je živčno mrzlico. Dolge dni in noči je visel med življenjem in smrtjo; njegova krepka narava je naposled vendarle zmagala nad zavistno usodo.

Solnce je sijalo z brezoblačnega sinjega neba. Tisočeri ptičji glasovi so cvrčali na drevesih v parku. Lahen vetrič se je poigral z listjem in svežil zrak ter dvigal bele zastore v bolnikovi sobi.

Mladi mož se je dvignil v postelji in se nasmilil na komolce.

Zdajci je začul za seboj rahel šum. Obrnil se je.

„Zoraida!“ je vzkriknil.

Za njegovim zglavjem je stala deklica.

„Emil!“ ga je nežno pozdravila.

Mladi mož ni vedel, ali bdi ali sanja. Kako dolgo se mu je zdelo od takrat, ko jo je poslednjič videl! Ali je to res ona? Ona, Zoraida?

Deklica je videla, da je mladi mož še slab in da ima vročino. Gotovo je ni spoznal. Hotela je oditi iz sobe.

Toda Emil jo je prijel za roko.

„Zoraida!“ je vzkliknil goreče. „Zakaj me hočeš zapustiti? Ali sem te razžalil? Kakor angel iz nebes si prišla k meni — in zdaj me hočeš zapustiti? Povej, povej, kaj se je zgodilo — zakaj ležim, zakaj tako govorim?“

Zoraida se je samo nežno nasmehnila. Ni mu hotela govoriti, preveč so še bili njegovi živci razdraženi.

„Z Bogom, Emil!“ je šepnila. „Vrnem se še!“ Poljubila ga je na čelo in tiho odšla iz sobe.

Minevali so dnevi in bolnikovo stanje se je polagoma boljšalo. Obenem se mu je jel tudi vračati spomin. Spomnil se je katastrofalnega ognja v svojem stanovanju, spomnil, da mu je divji element uničil dragoceni rokopis, spomnil čudnega odhoda sluge Jérôma. Spomnil se je časopisa, ki je prinesel njegov članek, podpisan od drugega zdravnika. Prehiteli so ga! Kaj mu bo zdaj početi?

Andrej se ves ta čas ni ganil od bratove postelje.

Ko je Murad izvedel, da se Emilovo stanje vse boljša in da je že toliko okreval, da ga sme obiskati, se je takoj odpravil k njemu. Že ves ta čas si je očital, zakaj ni odklonil Emilove ponudbe pred letom dni. On sam je kriv, da je z nesrečnim mladim zdravnikom tako daleč prišlo.

Pogled na Emila ga je presunil. Od lanskega leta je bil silno shujšal, lica so mu upadla in oči so mu vročično žarele. Toplo mu je stisnil roko.

„Pozabite, kar je bilo. Nezgoda, ki vas je zadela, ne more prav nič izpremeniti moje lepe sodbe o vas in najinega razmerja. Uveril sem se, da ste pošten človek, in to mi zadošča.“

Emil se je grenko nasmehnil.

„Hvala za vaše lepe besede. Ko bi vedel, kakor naj izpolnim...“

„Pustiva to. Prvo je zdaj, da vam povem, kako je z vašim denarjem. Vam in vašemu bratu pripada petdeset milijonov, prav toliko Alice Bertarovi, ki je poročena z markijem Norbertom Argentalom.“

„Storite, kakor mislite, da bo prav,“ je trudno odgovoril Emil. „Ko bi vedeli, kako malo mi je do denarja...“

„Pozneje boste morda drugega mnenja,“ je odgovoril Murad. „Glede tega denarja sem vaju hotel prositi nekoliko odloga. Za vas vse je bolje, da denar za zdaj še ne pride iz mojih rok. Sama dobro vesta, kakšne nizke strasti je že zbudil ta denar, s kolikim pohlepom strežejo ljudje po njem, koliko zločinov je bilo že zaradi njega. Dobro vesta, da se je morala Alice Bertarova zaradi tega denarja poročiti proti svoji volji, ker sta jo k temu prisilila marki d' Argental in pistolovec Roquin. Na vaju in na Alice je prihajala nesreča za nesrečo. Vaš oče je pal kot žrtev teh brezvestnih ljudi. Nikakega dvoma ne more več biti, da sta Argental in

Roquin splela svojo mrežo okoli te dedščine, da jo dobita v svoje roke in si jo potem razdelita med seboj. Ali niste že sami, Emil, mislili o teh čudnih naključjih, ki so začela prihajati takoj ko ste se vrnili iz Nemčije?“

„Kaj hočete reči?“

„Kaj hočem reči? Da ste tudi vi ena izmed žrtev, prav tako kakor Alice in stari Bertara, kakor Andrej in vaš oče. Strašen nasprotnik je ta Roquin — tem strašnejši, ker se ne bori z navadnim orožjem, nego ubija duše in tako tem zanesljiveje zadene telo. Tako je storil z Andrejem in z vami, Emil —“

„Z menoj?“ je začuden vzkliknil mladi mož.

„Da, z vami tudi — tudi vi ste njegova žrtev!“ je tehtno odgovoril Murad. „Iz Andreja je iztrgal vašo tajnost — kako je to storil, ne vem — in jo izrabil. Vedel je, da je Andrej jako slaboten in da ga utegne veliko razburjenje ubiti. Prav tako je izvedel, da Andrej ljubi Lidijo, in da se skrivaj shajata.“

„To utegne biti res,“ je zamišljeno pritrdil Emil, kakor bi govoril sam s seboj.

„Prav tako je dognal,“ je nadaljeval Murad, „da ljubite Zoraido in da vam ona vrača ljubezen. In naposled je moral zvedeti o dogodkih one usodne noči, ki si jih še danes ne morem odpustiti, tiste noči, Emil, ko ste mi prisegli, da se čez leto dni ubijete, če mi ne bi mogli dokazati, da ne dvorite Zoraidi samo zaradi njenega imetja, in sicer tako dokazati, da ali sami obogatite ali pa si vsaj pridobite slavno ime. Dognal je, da ste odpotovali v Nemčijo, čul o vaših delih in poskusih; obdal vas je s samimi vohuni, dokler se niste vrnili domov. Od takrat pa so spletke tega lopova in vse njegovo ravnanje jasne ko beli dan in neutajljive. Da bi tudi vas, Emil, ubil, mu ni prav kazalo, ker bi stvar zbudila prevéliko pozornost; zakaj že odstranitev vašega očeta bi mu bila skoro zavila vrat. Ne, moral si je izbrati drugo pot, hotel vas je prisiliti, da si sami vzamete življenje. V ta namen mu je služil človek, ki uživa njegovo polno zaupanje — zločinec, ki mu je naložil že več takih črnih nalog in ki mu jih je vselej vestno izpolnil. Ta človek je tudi vašega očeta spravil s poti.“

„Veliki Bog!“ je ves bled vzkliknil Emil.

„Ne vznemirjajte se, prijatelj!“ ga je miril Murad. „Zasluzeno plačilo lopovu ne uide, in

sveto vam obljubim, da bo moja osveta strašna.“

„Toda od kod vse to veste?“ je vprašal Emil. „In če veste, kako to, da je ta človek še vedno prost, da še vedno živi?“

„Kako sem to izvedel, vam pri drugi priliki povem,“ je odvrnil Murad. „Za zdaj naj vam zadošča, da vem. Vprašate, zakaj ta pošast v človeški podobi še živi? Ker se nam je izmuznil, ker ga ne moremo najti. Zakaj je ta človek še živ in prost, vprašate?“ je ponovil s plamenčimi očmi. „Ker je tako spreten in oprezen pri vseh svojih zločinih, da mu ničesar ne moremo dokazati, posebno ker ga krije marki Norbert d' Argental s svojim vplivom — ker se pri vsakem zločinu ume tako dobro zavarevati, da mu ni moči priti blizu. Nedavno tega je bil že čisto na koncu — to je bilo takrat, ko so ujeli Louffarda. Če bi bil Louffard priznal, Roquinu ne bi bilo rešitve. Nu, saj veste, kako drzno so Louffarda rešili, kako blazno smelo je Roquin ugrabil žrtev svojega zločina iz javne mrtvašnice in zabrisal vse sledove za seboj. Zakaj še živi in zakaj je še vedno prost?“ je nadaljeval Murad s povzdignjenim glasom in njegov obraz je postal strašen. „Ker ga do tega trenutka nismo mogli tako zagrabiti, da bi ga za zmerom spravili s poti. Nasilna poroka Alice z Norbertom Argentalom je vsekako njegovo delo, toda on se je pri tem zločinu skrnil za kulise in Alice se ne more ganiti. Marki je preveč slaven, premogočen, da bi mu mogli kaj očitati in ga spraviti pred sodišče. Bertara je brez dvoma umrl nasilne smrti — toda kdo to dokáže? Poskus, da spravi Andreja s poti, je poskus zahrbtnega umora — toda zakon je proti temu brez moči. Tatvina vašega rokopisa je njegovo delo — a kdo mu more kaj dokazati? Umor Siméona in vašega očeta — kje so dokazi, ki bi svedočili proti njemu? Vidite, prijatelj, zato ta človek še živi, zato je še prost! A potrpljenje, Emil, potrpljenje, Andrej, kazen za njegove grehe mora priti!“

Murad je za trenutek premolknil. Nato je povzel:

„Vaš sluga, Emil, je bil njegov človek, on, Roquin ga je poslal k vam. Bil je Louffard, o tem smete biti uverjeni, Louffard, eden najbolj nevarnih njegovih ljudi. Potrebovali ste slugo — predstavil se vam je pod imenom Járôme in vi ste ga vzeli. Prebrskál je vašo delovno sobo,

ker je vedel, kaj pripravljate za petindvajseti julij, in preprečil je vaš namen, s tem, da vam je iztrgal vaše delo in zažgal omaro ter uničil vaše beležke — ki so bile dokaz, da je razprava vaše delo. Ali zdaj vidite, da je tudi ogenj in tatvina vaših rokopisov in razprava v medicinskem listu njegovo delo?“

Emil dolgo ni odgovoril. Spomnil se je, kakšna je bila njegova prva sodba, ko je zagledal tega človeka. „Kakor bi bil prišel iz ječe,“ si je bil takrat dejal. In ni se motil, zdaj je to vedel — zdaj, ko je bilo prepozno.

„Zato boste razumeli,“ je nadaljeval Murad, „zakaj zahtevam od vas, preden vas prepustim samemu sebi, preden vam izročim denar, še nekaj časa odloga. Doktor života Roquin in marki d' Argental, vam vsem grozi nesreča. Najprej morata ona umreti! Ne vznemirjajta se — poznam vaju in previsoko vaju cenim, da vama ne bi pravočasno sporočil, kadar se začne odločilni boj. Gospoda, do svidenja!“

Sedmo poglavje

NENADEJAN POSET

Nekega večera je bil Valentin sam doma s svojima prijateljema Trutatom in Trompeletom, ko so se zdajci zunaj na stopnicah začeli koraki.

Valentinu je udarilo srce. Notranji glas mu je rekel, da hoče neznanec k njemu. Zbal se je slabih poročil. Ali je Alice v nevarnosti, morda umira?

Stopinje so se bližale, neznanec je bil že na hodniku in je prihajal vse bliže.

Valentin je še vedno stanoval tam kakor prejšnje čase, ko je še živel oče in Alice še ni bila poročena. Preveč dragih spominov ga je vezelo na te sobe, da bi se bil mogel kdaj odločiti, da jih zamenja z drugimi.

Skrivnostni nočni obiskovalec je očitvidno poznal Valentina in njegovo stanovanje, zakaj brez pomišljanja se je obrnil k Valentinovim vratom in potrkal.

Trije prijatelji so se spogledali. Kdo bi utegnil prihajati ob tako pozni uri?

Neznanec je potrkal drugič, krepkeje.

Valentin se ni več pomišljal. Stopil je k vratom in jih odprl. Neznanec, ki je bil potrkal, je stal na pragu in se ni ganil.

„Ali ste vi trkali?“ je vprašal Valentin. „Zelite z menoj govoriti?“

Pogledal je došlecu v obraz in se zdrznil.

„Marki Norbert!“ je zajeceljal.

Bil je res marki. Ne da bi bil čakal povabila, je stopil v sobo. Bil je strašno bled, obraza je bilo sama kost in koža in oči so se mu leketale v mrzlici.

Valentin se je osvestil. In prvi občutek, ki ga je prevzel, je bila mržnja do tega človeka, ki mu je prizadel toliko gorja, ki mu je ugrabil najdražje na svetu — Alice.

Markija pa so obhajale druge misli, misli, ki so mu gnale rdečico sramu v obraz. Ali se ni baš tu začelo njegovo trpljenje? V tej sobici se je bil seznanil z Alice, tu se ji je bil predstavil pod lažnim imenom. Takrat je še ni ljubil in tudi še ni slutil, kakšna kazen mu bo nekoč ta ljubezen, ki jo je takrat samo hlinil za svoje nečedne namene. In tu je tudi opazil brezskrbno Aličino ljubezen za Valentina. Tu ga je deklica odbila, njega, ki je bil pri ženskah vaje samih uspehov. Iz tegale okna na dvorišče je bila Alice prezirljivo vrgla njegov sopek, ki ga ji je bil prinesel za rojstni dan — to je bilo prav tisti večer, ko je bila Alice poslednjič v tej sobi. Tam pri tistem oknu je bil prežal na njeno ugrabitev...

O, kje so tisti časi! Ko bi bil takrat slutil, da mu bo ta neznatna delavka, ki jo je bil hotel za ženo in ki ga je takrat zavrnila, postala tako strašen bič božji — ali je mogel takrat misliti, da jo bo kedaj tako strastno ljubil?

Marki je globoko vzdihnil in dvignil oči. Tisti trenutek je bil čisto pozabil, da so okoli njega ljudje.

„Marki d' Argental,“ je izdaval Valentin po dolgem molku, „marki d' Argental pri meni — sredi noči!“

In nato je vprašal kakor bi se bil nečesa domislil:

„Kakšno nesrečno vest mi prinašate? Ali ste mislili, da me dobite samega?“

Marki je uganil Valentinovo misel. Žalostno se je nasmehnil.

„Ne bojte se,“ je rekel pokojno. „Vaša prijatelja lahko ostaneta. Nisem prišel s sovražnimi nameni — narobe. Verujte mi, mladi mož, če bi se hotel nad vami maščevati, bi bil to lahko že davno storil. Vem: mislite, da sem vas prišel ubit. Spomnite se najinega dvoboja — ali nisem imel takrat vašega življenja v rokah?“

Kalinska

Valentin je zardel, ko ga je marki spomnil onega dvoboja. Norbert je resnico govoril; če bi bil marki takrat samo hotel, bi bil že davno mrtev.

„Čudite se, da me tu vidite,“ je krotko, skoro s trepečočim glasom povzel marki. „Tema bolj, ker prihajam ob tako pozni uri.“

„Res, čudim se,“ je odgovoril Valentin. „Oprostite, da sem izprva mislil, da ste prišli z nameni, ki bi bili spričo najinih prejšnjih —“

„Oprostim vam,“ je odgovoril marki. „Ali bi mi dovolili, da vam zadam nekaj vprašanj?“

„Izvolite! Sodim, da smeta moja prijatelja ostati?“

„Gotovo — prosil bi ju celo, da pazljivo poslušata.“

„To utegne biti še zanimivo,“ je šepnil Trompelet Trutatatu na uho.

„Vi in vaši prijatelji iščete Roquina,“ je povzel marki.

„Da, Roquina in njegove pomagače, ki jih vi poznate.“

„In ne veste, kam se je skrnil?“

„Popolnoma smo ga izgubili izpred oči.“

„Jaz vam lahko pomagam, da ga najdete.“

„Vi?“

„Da — vem, kje je Roquin.“

„In vi bi nas vedli k njemu?“

„Tako, če želite. In svetujem vam, da se podvizate, zakaj jutri se vkrca v Havru za Novi York.“

„Potem ne smemo izgubljati časa!“ je vzkliknil Trompelet. Toda takoj nato se je malo zamislil in nezaupno pogledal markija. Če ni prišel ta človek z namenom, da jih spravi v past!

Norbert je pogodil njegovo misel.

„Prav imate, da tako mislite o meni,“ je rekel z grenkim umevom. „Toda najboljši dokaz, da resnico govorim, je to, da Roquina iz dna duše sovražim, sovražim morda bolj kakor vi, bolj kakor ga vi sploh morete sovražiti.“

„Potem ga dovolj sovražite!“ je vzkliknil Trompelet. „In kadar nam lopov pride v pest, se ne bo mogel pritoževati, da preveč usmiljeno ravnamo z njim.“

„Sicer pa,“ je povzel marki, „ostanem med vami, neoborožen kakor sem in slaboten še od rane; če bi vas hotel izdati, vam ne bo težko kaznovati me.“

Prijatelji so se spogledali in prikimali.

„Zaupamo vam,“ je v imenu vseh treh odgovoril Valentin. „Verjamem vam, da vam je žal vseh zločinov, ker vidim, da trpite. Govorite, poslušamo vas.“

„Malo vam imam povedati,“ je začel Norbert. „Hočem pa vam dati migljaj, ki vam bo pri zasledovanju Roquina dobro došel.“

„Mi hočemo samo vedeti, kje je!“ je vzkliknil Valentin.

„Zatekel se je v hišico pri Cours-La-Reine, kjer sem svoje čase jaz stanoval.“

„Tam, kamor so spravili Alice, ko jo je lažni stražnik odvedel iz Muradove palače?“

„Prav tam.“

„Ali je sam?“

„Ne vem, ali so vsi njegovi pajdaši tam, ali ne. Verjetno. Vem samo to, da je tjakaj naročil Louffarda in Laguyana.“

„To zanesljivo veste?“

„Popolnoma zanesljivo.“

„Potem se ne smemo več obotavljati!“ je menil Valentin. „Dobiti ga moramo v roke, naj stane kar hoče.“

„Pogumni ste,“ se je nasmehnil marki. „Pazite se, nevaren človek je.“

„Odpravimo se kar takoj na pot!“ je silil Valentin.

„Svetujem vam, da ste oprezni,“ je resno rekel marki. „Če sta se jim pridružila še Pappillon in Bontemps, kar ne bi bilo nemogoče, jih je pet. Vi pa lahko računate samo na sebe, gospodje — trije ste, zakaj mene ne smete šteti, ker sem slaboten in bolan.“

„Prav imate,“ je pritrdil Valentin. „Moramo poklicati svoje prijatelje.“ Obrnil se je k Trutat in mu nekaj šepnil na uho.

Klovn je prikimal in se obrnil, da izvrši Valentinovo zapoved.

„Ali bi smel vedeti, kam ga pošiljate?“ je vprašal marki.

„Seveda,“ je odgovoril Valentin. „V avenijo Bois-de-Boulogne, da obvesti Murada in Chilpérica in ju pozove, da se nam pridružita.“

„Ob tej pozni uri bo vaš prijatelj težko dobil kak avto — moj stoji spodaj, dam mu ga na razpolago.“

„Najlepša hvala!“

Trutat je odhitel in nekaj trenutkov nato je spodaj zabrnal motor. Avto je naglo odbrzel.

Osmo poglavje

ZASLEDOVANJE

Minili sta dve uri. Valentin se je že jel vznemirjati nad tako dolgim izostankom svojega odposlanca, ko je spodaj zatrobil avto. Marki se je sklonil skozi okno in spoznal svoj voz.

Trutat je ves zasopel stekel po stopnicah.

„Spodaj čakata Murad in Chilpéric!“ je povedal. „Poučena sta že o vsem in pripravljena pomagati nam.“

„Ali ste prepričani, da bomo ob tej uri mogli v Roquinovo hišo?“ je vprašal Valentin Norberta.

„Imam ključ,“ je odgovoril marki. „Hišnik najbrž že spi.“

„Tedaj naprej!“ je kriknil Valentin, „Skrajni čas je že!“

Spodaj so se dobili z Muradom in Chilpéricom. Murad in marki se že dolgo nista videla; ob svitu ulične svetiljke je Orientalec opazil, kako strašno se je bil Norbert izpremenil. To ni bil več oni mogočni mož, ki je umel tako hladno in preračunljivo, tako drzno in mirno zasledovati svoj smoter — to ni bil več oni lepi, vedno elegantni marki Norbert d'Argental, kakršnega je Murad prej poznal. Bil je usmiljenja vreden strt človek, ki se je krivil

pod bremenom neznosnega trpljenja. Murad je opazil, da je pobešal glavo in da se mu je hrbet ukrivil.

Pripeljali so se do Cours-la-Reine.

„Koliko izhodov ima hiša?“ je vprašal Valentin markija.

„Dva. Eden je na cesto, tam vstopimo mi, drugi pa drži na stavbišče, kjer pravkar postavljajo odre za novo hišo.“

„Potem moramo zastražiti oba vhoda,“ je menil Valentin.

„Gotovo, toda po eden pri vsakih vratih zadošča.“ je odgovoril marki. „Če mu bo potrebna pomoč, mu bomo takoj pri roki.“

Valentin je postavil Chilpérica na stražo pri glavnih vratih, Trompeleta pa k stranskim. Ko je tako bilo vse pripravljeno, je vtaknil Norbert ključ v ključavnico in oprezno zavrtil. Nato je rahlo odprl vrata.

Tiho so vstopili. Vse je bilo mirno.

„Idite za menoj!“ je marki pozval svoje spremljevalce. Prijel je Valentina za roko, le-ta pa Murada. Klovn je videl v temi kakor mačka in ni potreboval vodnika.

Na koncu širokega, z marmorjem tlakovanega hodnika so zagledali stopnice in se obrnili proti njim. Tisti trenutek pa se je Valentin spotaknil in padel, še preden ga je Norbert utegnil prestreči.

„Kdo je?“ je vprašal neki glas.

Naši prijatelji niso odgovorili.

Murad je prižgal električno žepno svetiljko in vsi so planili po stopnicah gor.

Zgoraj ob ograji je stal droban, suh, zagorel možak s svetiljko v roki. Vsi so ga na mah spoznali. Bil je Louffard.

Čez reko Colorado v Ameriki drži 100 metrov visoki „Mavrični most“ iz le, ega rdečega peščenca.

Jo Hanns Rösler:

Postrežček

Jernej je postrežček. Že mnogo let. Jernej stoji vsak dan osem ur na vogalu hotela „Pri žirafi“. Tu pa tam dobi kako naročilo. Zdaj za kovčge in zaboje, drugič za cvetice in pisemca. Jerneju so pisemca ljubša.

Včeraj pride mimo Mirko Smučiklas.

„Dober dan, Jernej.“

„Dober dan, gospod.“

„Ali imate za jutri že kako naročilo, Jernej?“

„Še ne.“

„Lepo. Pridite k meni. V prav stari raztrgani obleki. Gre za neko stavo. Rad bi vedel, koliko zasluži berač na dan. Pridete?“

Jernej se popraska po glavi.

„Beračiti?“

„Da.“

„Kaj bi pa gospod plačal?“

„Celo vašo tarifo. Vrh tega si lahko obdržite ves priberačeni denar. Pristanete?“

Jernej je zadovoljen.

Jernej berači ves dan. Od jutra do večera. Potlej gre k Mirku Smučiklasu.

„Tukaj sem, gospod,“ reče.

Smučiklas vpraša:

„Koliko?“

„Sto petnajst dinarjev,“ našteje Jernej denar.

„Lepo. Res lepo. Obdržite jih. In koliko dobite od mene?“

„Po tarifi šestdeset dinarjev, gospod.“

Smučiklas našteje sedemdeset dinarjev.

Jernej gre zamišljen domov.

Minila sta dva tedna.

Jernej ne stoji več na vogalu hotela „Pri žirafi“. Nič več osem ur na dan. Nič več ne čaka na običajna naročila za kovčge in zaboje, ne za cvetice in pisemca.

Jernej stoji tri ulice dalje. In berači.

Pride Smučiklas:

„Oho, Jernej!“

„Prosim, gospod?“

„Kaj pa je z vami? Kako da ste se tako zanemarili, da beračite?“

Jernej ga ne razume.

„Da sem se zanemaril?“ zamomlja med zobmi. „Samo presedlal sem. Tako mi gre bolj.“

Maurice Leblanc

KRIVNOST VOTLE IGLE

KRIMINALNI ROMAN

MRLIČ

Ko je gospod Filleul ob šestih končal svoje delo, je s pisarjem Brédouxem počakal na voz, ki naj bi ga odpeljal v Dieppe. Bil je videti jako nemiren in nervozen. Dvakrat je vprašal:

„Niste videli mladega Beautreleta?“

„Ne, gospod preiskovalni sodnik.“

„Kje vraga neki tiči? Že ves dan ga ni bilo na izpregled.“

Zdajci se je nečesa domislil; dal je Brédouxu svojo aktovko in stekel okoli gradu proti razvalinam.

V bližini velike arkade je ležal Izidor na trebuhu na tleh, pokritih z velikimi borovimi iglami; eno roko je imel pod glavo; zdelo se je, da spi.

„Kaj pa počenjate, mladi mož? Ali spite?“

„Ne spim, premišljam.“

„Že od davi?“

„Že od davi.“

„Ravno pravi čas za premišljanje! Zdaj je treba oči odpreti. Treba je proučiti dejstva, poiskati indicije in dobiti oporišča. Potem šele zvrstite vse to v red in tako odkrijete resnico.“

„Da, vem... dobra metoda, ni dvoma. Jaz imam drugo... jaz najprej premislim, najprej skušam odkriti generalno idejo, če se smem tako izraziti. Nato šele postavim pametno in logično hipotezo, ki mora biti v skladu s to generalno idejo. In šele potem pogledam, ali se dejstva vjemajo z mojo hipotezo.“

„Čudna metoda in jako komplicirana!“

„Zanesljiva metoda, gospod Filleul, kar vaša ni.“

„Oho! Dejstva so dejstvá!“

„Pri mnogih nasprotnikih, da. Toda če je protivnik količkaj premeten, so dejstva taka, kakor jih on postavi. Te slavne indicije, na katere vi temeljite svojo raziskavo, je nasprotnik utegnil tako postaviti kakor se je njemu zdelo. In potem sami vidite, kam nas to vede, če imamo posla s sovražnikom kakršen je Lupin — do kakšnih zmot in nezmiselnosti! Celo Sherlock Holmes mu je šel na limanice.“

„Arsène Lupin je mrtev.“

„Recimo. Toda njegova tolpa je ostala in učenci takega mojstra so tudi sami mojstri.“

Filleul je prijel Izidorja za roko in ga potegnil s seboj.

„To so same lepe besede, mladi mož. Rajši mene poslušajte! Ganimard je ta trenutek zaposlen v Parizu in pride šele v nekaj dneh. Z druge strani pa je grof de Gesvres brzojavil po Sherlocka Holmesa, ki je obljubil, da pride drugi teden. Mladi mož, ali ne vidite, kako imenitno bi bilo, če bi lahko rekla tema dve-ma znamenitnikoma, ko prideta: „Jako žal, spoštovana gospoda, toda nisva mogla čakati. Stvar je opravljena.““

Nemogoče je bilo priznati lastno nemoč na duhovitejši način, kakor je to storil dobri gospod Filleul. Beautrelet je premagal nasmeh in nedolžno rekel:

„Priznam, gospod preiskovalni sodnik, da se samo zato tako dolgo nisem udeležil vaše preiskave, ker sem upal, da mi boste sporočili njene rezultate. Kaj torej veste?“

„Tole. Snoči ob enajstih dobe orožniki, ki jih je stražmojster postavil na stražo v gradu, od njega kratko zapoved, naj se jadrno odpravijo v Ouville, kjer je nameščen njih oddelek. Takoj so zajahali konje in ko so prišli v Ouville...“

Roman »Skryvnost Votle igle« je začel izhajati v 32. številki »Romana«. Današnje nadaljevanje je četrto. Novi naročniki lahko dobe še vsa do zdaj izišla nadaljevanja.

„So videli, da so nasedli, da je bil ukaz ponarejen in da je najbolje, če se takoj spet vrnejo v Ambrumésy. In v tem je bil storjen zločin. A kako?“

„Kar moči preprosto. Prisionili so lestvo, ki so jo dobili v gospodarskem posloplju, do drugega nadstropja in izrezali steklo v oknu ter okno odprli. Dva moža s svetiljko sta vdrla v sobo gospodične Gesvresove in ji zamašila usta, preden je utegnila zavpiti na pomoč. Potem so deklico zvezali in potihem odprli vrata v sobo, kjer spi gospodična de Saint-Véran. Gospodična Gesvresova je začula pridušeno ječanje in potem neki šum. Minuto nato je spet zagledala oba moža, ki sta nesla njeno sestričino; tudi ona je bila prav tako zvezana in usta so ji bili zamašili. Mimo nje so spet izginili skozi okno. Od izmučenosti in strahu se je gospodična Gesvresova onesvestila.“

„A psi? Ali ni gospod de Gesvres kupil dveh popadljivih psov, ki ju je ponoči spuščal z verige?“

„Dobili so ju mrtva, zastrupljena.“

„A kdo ju je zastrupil? Saj jima vendar nihče ni smel blizu!“

„Skryvnost! Vsekako drži, da sta moža brez zapreke prišla mimo razvalin in skozi vrata na prosto. Sla sta mimo gozdčiča in kamnolomov... Šele pet sto metrov od gradu, ob znožju tako zvanega Velikega hrasta, so se ustavili... in izvedli svoj načrt.“

„A če so prišli, da umore gospodično de Saint-Véran, zakaj niso tega načrta izvedli v njeni sobi?“

„Tega ne vem. Morda se je dogodek, ki jih je napotil k temu, zgodil šele pozneje, ko so že zapustili grad, morda se je deklici tam posrečilo oprostiti se vezi. Na vsak način so jo spravili do Velikega hrasta.“

„A mrlič?“

„Trupla niso odkrili, a to niti ni čudno. Sled, ki sem šel po njej, me je pripeljal do varengevillske cerkve, do starega pokopališča na vrhu skalnatega pobočja. Tam je prepad... brezдно, globoko več ko sto metrov. Spodaj je skala in morje. V enem dnevu ali dveh bo plima vrgla truplo na suho.“

„To je vse jako enostavno.“

„Da, to je vse jako enostavno in ne dela preglavic. Lupin je mrtev, njegovi tovariši so to doznali, in da se maščujejo, kakor so pisali, so umorili gospo de Saint-Veran. A Lupin?“

„Lupin?“

„Da. Kaj je z njim? Najbrž so tovariši njegovo truplo spravili na varno istočasno ko so ugrabili deklico, a dokaz? Ni ga. Prav tako kakor nimamo dokazov za njegovo bivanje v razvalinah, ne za njegovo življenje ali smrt. V tem je vsa skryvnost, dragi Beautrelet. Umor gospodične Raymonde ne pove prav ničesar. Narobe, ta umor je vso stvar samo zapletel. Kaj se je dogodilo poslednja dva meseca na gradu Ambrumésy? Če te zagonetke ne rešimo, mladi mož, pridejo drugi in naju izpodrinejo.“

„Kdaj prideta onadva?“

„V sredo... morda že v torek...“

Beautrelet je na tihem nekaj računal, nato pa je rekel:

„Gospod preiskovalni sodnik, danes je sobota. V ponedeljek zvečer se moram vrniti v licej. Torej vam v ponedeljek zjutraj točno ob desetih rešim zagonetko, če boste tako ljubeznivi, da me počakate.“

„Res, gospod Beautrelet?... Mislite? Prepričani ste o tem?“

„Vsaj nadejam se.“

„In zdaj, kam ste namenjeni?“

„Pogledat grem, ali se dejstva hočejo prilagoditi generalni ideji, ki polagoma dobiva določnejše obrise.“

„In če se ne prilagode?“

„Nu, gospod preiskovalni sodnik, potem indiciji nimajo prav,“ je smeje se odvrnil Beautrelet, „in poiskati moramo boljših. Tedaj do ponedeljka, kaj ne?“

„Do ponedeljka.“

Takoj nato se je Filleul odpeljal v Dieppe. Beautrelet pa je na kolesu, ki mu ga je posodil grof de Gesvres, odhitel po cesti proti Yervillu in Caudebec-en-Caux.

Glede ene točke je hotel priti mladi mož na čisto, ker se mu je baš ta točka zdela pri sovražnika najslabša. Predmete, ki so tolikšni kakor štiri Rubensove slike, ni moči kar tako brez sledov odnesti.

Beautreletova hipoteza je bila tale: slike so odpeljali na avtomobilu, toda preden je avto prispel v Caudebec, so jih morali preložiti na drugi voz, ki je nad Caudebecom ali pa pod njim šel čez Seino.

Po njim je bilo najbližje prevozišče pri Quillebeufu, nad njim pa pri Mailleraieja, a kaj velikem trgu, a precej v stran od prometa.

Proti polnoči je imel Beautrelet osemnajst milj, ki so ga ločile od Mailleraieja, za seboj; v gostilni ob reki je prenočil in drugo jutro izprašal prevoznike.

Pregledali so knjigo potnikov; 23. aprila niso bili opazili nikakega avtomobila, tudi ne konjske vprege, ne samokolnice. Izidor se je že hotel odpeljati v Quillebeuf, ko mu reče natakar:

„Tisto jutro sem se ravno vrnil s trinajst-dnevnih vojaških vaj in dobro pomnim, da sem videl voziček, ki pa se ni dal prepeljati čez reko.“

„Kako da ne?“

„Naložili so ga na nekak plosk čoln, malo ne splav, ki je bil privezan na bregu.“

„In od kod je prišel voziček?“

„O, tega dobro poznam, bil je voz prevoznika Vatinela.“

„Kje dobim tega človeka?“

„V vasi Louvetotu.“

Beautrelet je pogledal na svoj zemljevid. Vas Louvetot je stala na križišču ceste iz Yvetota v Caudebec in krivoljaste gozdne poti, ki je držala skozi gozd do Mailleraieja.

Okoli šestih zvečer je Izidor srečno našel mojstra Vatinela v neki krčmi; bil je eden tistih starih pretkanih Normanov, ki so zmerom na preži in nezaupljivi nasproti vsem tujcem, a ne morejo odoleti zapeljivosti zlatnika in vplivu kozarčka žganja.

„Da, gospod, tisto jutro so me ljudje iz avtomobila naročili na križpotje. Predali so mi štiri velike ongá in eden me je celo spremil, dokler nismo prišli do čolna.“

„Govorite o ljudeh, kakor bi jih bili že prej poznali.“

„Kako da jih ne bi poznal? Tistikrat sem že šestič delal zanje.“

Izidor je od pričakovanja vztrepetal.

„Šestič, pravite?... In prejšnjih petkrat?“

„Vsak dan pred onim dnevom. Toda tisto so bile druge reči, veliki kosi kamnov... pa tudi

majhni, precej podolgovati, ki so jih zavili v časopisni papir in nosili kakor sveti zakrament. O, tistih se nihče ni smel dotakniti... A kaj vam je? Saj ste blede ko smrt!“

„Nič, nič... Samo ta šoparica!“ Beautrelet je opotekaje se odšel. Veselje nad nenadejanim odkritjem ga je omamilo.

Odpeljal se je nazaj in prenočil v Varengevillu. Drugo jutro je stopil z učiteljem na županstvo, nato pa se je vrnil na grad. Tam ga je čakalo pismo, na naslov gospoda grofa Gesvresa. V njem so bile samo te besedice:

„Drugo svarilo. Molči. Drugače...“

„Že vidim, da se moram odločiti za nekatere varnostne ukrepe,“ je zamrmral. „Drugáče, kakor pravijo...“

Bilo je ob devetih; stopil je k razvalinam, nato pa je legel k veliki arkadi in zaprl oči.

„Nu, mladi mož, ali ste zadovoljni s svojim delom?“

Bil je Filleul, ki je prišel ob napovedani uri.

„Navdušen sem, gospod preiskovalni sodnik.“

„Kako to?“

„Nad tem, da sem mogel izpolniti obljubo... navzlic temu pismu, ki mi ga je v ostalem malo mar.“

S temi besedami je pokazal Filleulu grozilno pismo.

„Abotnost!“ je vzkliknil le-ta. „Upam, da vam to ne bo branilo...“

„Povedati vam, kaj vem? Ne, gospod preiskovalni sodnik. Obljubil sem in besedo hočem izpolniti. Prej ko v desetih minutah bova vedela... del resnice.“

„Del?“

„Da; po mojem prepričanju odkritje Lupinovega skrivališča še ne razjasni vsega problema. Še daleč ne. Toda potem bomo mogli videti dalje.“

„Gospod Beautrelet, pri vas se ničemur več ne čudim. Toda kako se vam je to odkritje posrečilo?“

„O, stvar je kaj enostavna. Razkrilo mi ga je pismo gospoda Harlingtona Etiennu de Vaudreix, ali bolje Lupinu... V njem je stavek, ki mi že ves čas glavo beli. Tale: ‚Ostanek priložite pošiljki, če se vam posreči, o čemer pa jako dvomim‘“

„Res. Spominjam se.“

„Kaj je mogel biti ta ostanek? Kaka umetnina? Znamenitost? V gradu ni bilo dragocenosti razen Rubensov in gobelinov. Dragulji? Le malo jih je in še ti niso kaj vredni. Kaj tedaj? Bilo je brez dvoma težko in nenavadno podjetje, a gotovo ne nemogoče, ker naj bi ga izvedel Lupin.“

„A vendar se je izjalovilo, saj ni nič drugega izginilo.“

„Da, štirje Rubensi... ali...“

„Rubensi in drugo... Predmeti, ki so bili nadomeščeni z drugimi, prav takimi, a ponarejenimi, kakor se je zgodilo z Rubensi. Nekaj še mnogo bolj nenavadnega, redkega in dragocenejšega od Rubensov.“

„Tak povejte že, kaj! Saj še skoprnim od pričakovanja.“

Šla sta skozi razvaline, vzdolž kapele in prišla do malega portala.

Beautrelet se je ustavil.

„Ali bi hoteli vedeti, gospod preiskovalni sodnik?“

„Še vprašate!“

Beautrelet je imel v roki debelo grčavo palico. Zdajci je s koncem palice zamahnil in razbil v tisoč koscev enega izmed kipcev, ki so krasili vhod kapele.

„Ali ste zblazneli?“ je zavpil Filleul in skočil k razbitinam kipca.

„Ta stari svetnik je bil prekrasen...“

„Prekrasen!“ se je zarogal Izidor in z novim udarcem razbil Marijin kip.

Filleul ga je zgrabil čez život.

„Človek božji, ne dovolim vam...“

Eden izmed svetih treh kraljev je pal na tla, nato jaslice z Jezuškom.

„Se en udarec in ustrelim!“

Te besede je izgovoril grof de Gesvres, ki je bil med tem prišel.

Beautrelet se je zasmel.

„Tak ustrelite vendar, gospod grof... ustrelite in streljajte, kolikor se vam hoče! Ustrelite tega dobrega moža, ki drži svojo glavo v rokah!“

Sveti Janez Krstnik se je razletel na kose.

Ves besen je grof dvignil svoj revolver.

„Tak zločin!... Take umetnine!“

„Izvržek, gospod grof!“

„Kaj? Kaj pravite?“ je zavpil Filleul, vendar je grofu vzel revolver.

„Izvržek,“ je ponovil Beautrelet, „papierjevina.“

„Kaj? Kako... ali je mogoče?“

„Kič! Nič prida blago!“

Grof se je sklonil in pobral kos kipca.

„Dobro si ga oglejte, gospod grof... gips! Gips, prevlečen z nekako patino, da je videti kakor star kamen... mavec, odlivki iz mavca... to je vse, kar je ostalo od mojstrov... delo nekaj dni!... Delo, ki ga je pripravil Charpenais, kopist Rubensa, pred letom dni.“

Prijel je Filleula za ramo.

„Kaj pravite na to, gospod preiskovalni sodnik? Ali ni to lepo? Ali ni veličastno? Nadčloveško? Kapelo ukrasti! Celo gotsko kapelo odnesti, kamen za kamnom! Celo vrsto kipov iztihotapiti! In nadomestiti z lutkami iz mavca! Ali ni to nekaj bajnega? O, gospod preiskovalni sodnik, koliko genija je treba zato!“

„Zanaša vas, gospod Beautrelet!“

„Človeka nikoli preveč ne zanese, kadar gre za take ljudi. Vse, kar preseza povprečnost, zasluži občudovanje. V tej tatvini je toliko bogastva zasnove, toliko moči in sile, spretnosti in drznosti, da mi gomazi po hrbtu.“

„Škoda, da je mrtev,“ se je zarogal Filleul, „drugače bi naposled ukral še oba zvonika z Notre-Dame.“

Izidor je skomignil z rameni.

„Ne smejte se! Še v smrti nam bo dajal opravka.“

„Temu ne oporekam... ne oporekam, gospod Beautrelet, in priznam, da me obhaja neka ganjenost ob misli, da ga bom videl... seveda, če njegovi tovariši niso trupla odnesli.“

„In če pomislim, da je prav on ranil mojo ubogo nečakinjo!“

„Da, on je bil,“ je odgovoril Beautrelet, „verjemite mi, da je bil on tisti, ki je pal v razvalinah pod kroglo gospodične de Saint-Véran; on je bil tisti, ki ga je videla, kako je vstal in spet pal, on, ki se je splazil k veliki arkadi, da se poslednjič vzpne in skrije med to kamenje... ki mu je bilo namenjeno za grob.“

In Beautrelet je s palico potolkel po tleh.

„Kaj? Kako pravite?“ je ves osupel vzliknil Filleul. „Njegov grob?... Mislite, da to nedosegljivo skrivališče...“

„Tu je... da, tu...“ je ponovil mladi mož.

„A vendar smo tam vse preiskali.“

„Slabo.“

„Tu ni nikakega skrivališča. Poznam kapelo,“ je ugovarjal grof de Gesvres.

„Pač, gospod grof, neko skrivališče je. Idite v mestno hišo v Varengeville, kamor so znosili vse papirje, kar so jih našli o nekdanji ambrumésyjski opatiji; tam boste v aktih 18. stoletja odkrili, da je bila pod kapelo stara kriptna. Ta kriptna je brez dvoma še iz časov romanske kapele, na katere mestu so potem zgradili tole tu.“

„A kako je Lupin mogel to dognati?“ je vprašal Filleul.

„Na jako preprost način; pri delih, ki jih je moral dati izvršiti, če je hotel odnesti kapelo.“

„Pretiravate, gospod Beautrelet. Saj vendar ni odnesel vse kapele! Glejte, zidovja se ni dotaknil.“

„Očividno je samo ono potvoril in odnesel, kar je imelo umetniško vrednost, lepo obsekane kamne, skulpture, kipce, vse bogastvo malih stebričev in z ornamentami okrašenih slopov. S spodnjimi gradnjami se ni zamujal. Temeljno zidovje je ostalo.“

„Po tem takem, gospod Beautrelet, Lupin ni mogel priti do kriptne.“

Tisti trenutek se je gospod Gesvres, ki je bil poklical hlapca, vrnil s ključem h kapeli. Odprl je portal in trije možje so vstopili.

Po kratkem razgledovanju je Beautrelet spet povzel:

„Tla so nedotaknjena. Toda kaj lahko se uverite, da je glavni oltar ponarejen. Sicer pa se stopnice, ki drže h kripti, navadno začno pred glavnim oltarjem in vodijo dalje pod njim.“

„Kaj sklepate iz tega?“

„Iz tega sklepam, da je Lupin našel kriptno, ko je tam delal.“

Beautrelet je udaril z motiko, ki jo je grof velel prinesiti, po oltarju. Koši mavca so zleteli na levo in desno.

„Gromska strela,“ je zamrmral Filleul, „radoveden sem...“

„Tudi jaz,“ je rekel Beautrelet, ki mu je iz obraza od razburjenja izginila vsa kri.

Še hitreje je jel razbijati in zdajci je motika odskočila. Kamen, ki ga je zadela, je pal v globino in za njim vse, kar je ostalo od oltarja. Beautrelet se je sklonil. Svež zrak mu je zapihal v obraz. Prižgal je žveplenko in jo podržal v temo.

„Stopnice se začno bolj spredaj, kakor sem mislil, malone pod vhodom.“

„Ali je globoko?“

„Tri do štiri metre... Stopnice so jako visoke... in nekaj jih manjka.“

„Ni verjetno,“ je rekel Filleul, „da bi bili zločinci utegnili v kratkem času, ko so orožniki odvedli gospodično de Saint-Véran, spraviti truplo iz kleti... In zakaj naj bi tudi bili to storiti?... Ne, vem, tu je.“

Hlapec je prinesel lestev, ki jo je Beautrelet spustil v globino in jo tipaje postavil med razvaline.

„Ali bi šli dol, gospod Filleul?“

Preiskovalni sodnik je vzel svečo in se pripravil. Grof de Gesvres je šel za njim.

Beautrelet se je prvi spustil. Mehanično je štel osemnajst klinov. Toda spodaj ga je vrgel nazaj strašen smrad, tisti grozni smrad po razpadanju, ki ga človek nikoli ne pozabi.

„O! Ta smrad! Človeku kar želodec obrača!“

Zdajci so se mu zasadili v ramo trepečoči prsti.

„Kaj je?“

„Beautrelet,“ je zajecjal Filleul, „Beautrelet...“

Od groze ni mogel dogovoriti.

„Gospod preiskovalni sodnik, zberite se!“

„Beautrelet... to je on...“

„Kaj pravite?“

„Da... nekaj je bilo pod velikim kamnom, ki se je utrgal od oltarja... prijel sem za kamen... in se nečesa dotaknil... O, tega ne pozabim svoj živ dan...“

„Kje je?“

„Na tej strani... Kaj nič ne duhate?... In potem... glejte...“

Vzel je bil svečo in jo podržal pred se proti negibnemu truplu, ki je ležalo na tleh.

„O!“ je prepadeno vzkliknil Beautrelet.

Trije možje so se sklonili. Polnago truplo je ležalo tu, suho, da je bilo groza. Že razpadajoče meso se je nalik mehkeemu vosku svetlikalo iz kosov obleke. Toda najstrašnejše, to kar je mlademu možu iztrgalo krik groze, je bila glava, ki jo je bil kamen zdrobil, razmesarjena glava, ki se ni na njej nič več poznalo... in ko so se oči privadile temi, so videle, da je v vsem truplu strašno mrgolelo...

Beautreleta ni več strpelo; z vročično naglico se je popel na beli dan.

Filleul ga je dobil ležečega na tleh; pokril si je bil obraz z obema rokama.

„Vsa čast, gospod Beautrelet. Razen odkritja skrivališča sta še dve okolnosti, ki sem po nji- ma preveril točnost vaših navedb. Prva: neznanec, ki je gospodična de Saint-Véran streljala nanj, je bil res Arsène Lupin, kakor ste trdili že od vsega začetka. In prav tako je točno, da je v Parizu živel pod imenom Etien de Vaudreix. Perilo je zaznamovano z začetnicama E. V. Ta dokaz zadošča, ali ne?“

Izidor se ni ganil.

„Grof je šel, da ukaže napreči voz. Treba je poklicati dr. Joueta, da napravi uradni zapisnik. Po mojem je smrt nastopila že najmanj pred osmimi dnevi. Razpadanje mrliča... A vi me ne poslušate?“

„Pač, pač.“

„Moje besede potrjujejo neovrgljivi razlogi. Tako na primer...“

Tisti mah se je vrnil grof de Gesvres. V roki je imel dve pismi. Eno izmed njiju je napovedovalo prihod Sherlocka Holmesa za prihodnji dan.

„Prekrasno!“ je vzkliknil Filleul. „Imenitno! Tudi Ganimard pride. To bo božansko.“

„Drugo pismo je za vas, gospod preiskovalni sodnik,“ je rekel grof.

„Čedalje bolje,“ je povzel Filleul, ko je prebral. „Gospoda prav gotovo ne bosta imela več posla, gospod Beautrelet. Poročajo mi, da so ribiči našli na skalah truplo mlade ženske.“

Beautrelet je poskočil.

„Kaj pravite? Truplo...“

„Mlade ženske... strašno razmesarjeno truplo. Gotovo je nikoli ne bi prepoznali, da ni bilo na desni roki majhne zapestnice, ki se je trdo zajedla v nabuhlo meso. In... gospodična de Saint-Véran je tudi imela tako zlato zapestnico na desni roki. Očividno gre za vašo nesrečno nečakinjo, gospod grof, ki jo je morje vrglo na suho. Kaj pravite, Beautrelet?“

„Nič... nič... ali prav za prav... vse se tako prečudno vjema, kakor vidite, in v mojem dokazovanju ni vrzeli. Vsa dejstva, drugo za drugim, celo ona, ki si najbolj nasprotujejo, celo najbolj zapletena naposled le dokazujejo točnost moje hipoteze, ki sem jo postavil že od začetka.“

„Ne razumem vas prav.“

„Kmalu me boste razumeli. Spomnite se, da sem vam obljubil vso resnico.“

„Toda zdi se mi...“

„Malo potrpljenja, prosim, gospod sodnik. Doslej se niste imeli vzroka pritoževati nad menoj. Lepo vreme je; idite malo na izprehod, zajtrkujte v gradu, popušite svojo pipo. Jaz se vrnem okoli štirih ali petih. Z mojim licejem je seveda križ; moral se bom vrniti z nočnim vlakom.“

Med tem so bili prišli do gospodarskega plosopja za gradom. Beautrelet je skočil na kolo in odhitel.

V Dieppu se je ustavil pred upravništvom lista „La Vige“ in si dal predložiti številke zadnjih štirinajst dni. Potlej se je odpeljal proti trgu Envermeuju, kakih deset kilometrov daleč. Tam je govoril z županom, župnikom in poljskim čuvajem. S cerkvenega zvonika je bilo tri, ko je bil gotov.

Odpeljal se je nazaj in pel od veselja. Čvrsto in enakomerno so njegove noge pritiskale na stopala in prsa so se mu širila v svežem zraku, ki je vel od morja. In zdaj pa zdaj je zmagoslavno zajukal, kadar se je spomnil naloge, ki jo je bil prevzel, in uspeha svojega truda.

Pred njim se je pojavil Ambrumésy. Z vso hitrostjo se je spustil po klancu nizdol proti gradu. Stoletna drevesa v štirih vrstah ob poti so se mu zdela, kakor bi mu hitela naproti in izginjala za njim.

Zdajci pa se mu je izvil krik. Kakor nenadejano prikazen je bil zagledal pred seboj vrv, ki je bila napeljana čez cesto od drevesa do drevesa.

Kolo se je zaletelo in obstalo. S strašansko silo ga je vrglo tri metre naprej in po bliškovo ga je prešinilo spoznanje, da je kakor po čudežu ubežal kupu kamenja, kjer bi si bil gotovo razbil glavo.

Nekaj sekund je obležal ves omoten. Potlej je vstal in se potolčen in z razpraskanimi koleno razgledal na okoli. Na desni je bil gozdič; vsekako je bil v njem sovražnik izginil. Beautrelet je odvezal vrv. Na drevesu na levi, kjer je bila privezana, je bil z nitko pritrjen kos papirja. Razgrnil ga je in prebral:

„Tretje in poslednje svarilo.“

A: Ti, ali se ti nič zamalo ne zdi?

B: Kaj?

A: Da nama še imen niso dali.

B: Grdo je, res. Stric Matevž sem, ves svet me pozna, samo pri »Romanu« ne.

A: In zame bi tudi lahko vedeli, da sem Nande Glista.

B: Veš, zate je že teže. Če bi bil kak rekord podrl, bi že bilo. Poglej, Lindberka vsi poznajo, zdaj je že general, pravijo.

A: Rekord, kaj ga jaz nimam? Enajst let sem študiral gimnazijo, tega ne napravi vsak!

B: To je že nekaj. Jaz sem pa pri gasilskih slavnostih 20 maseljcev piva spil.

A: Bež no, tega pa ne verjamem.

B: Ne verjameš? Pojva k Figabirtu. Kdor bo prej pod mizo, plača ceho!

Nace in Jera se ne razumeta in se hočeta ločiti. Odvetnik jima prigovarja, a zaman. „Dobro,“ reče napolned, „ali imata otroke?“ „Da, pet.“ Odvetnik: „Te bo treba razdeliti. Eden jih dobi tri, drugi dva.“ Zakonca pa s tem nista zadovoljna, vsakteri bi hotel imeti tri otroke. Odvetnik: „Vidim, da se ne moreta sporazumeti, zato bi vama predlagal tole: ostanita še leto dni skupaj, morda dobila še šestega otroka, potem bo ločitev igraca.“

Pomirjena Nace in Jera odideta. Čez leto dni ju pravdar sreča na cesti, ko gresta roko v roki. „Kaj sta se pobotala?“ ju vpraša. „O, ne,“ odgovori Nace, „samo nesnaga je dobila dvojčka.“

Ko so zahtevali od cesarja Karla V., naj odvadi Nemce nezmernega pijančevanja, je odgovoril: „To bi bilo tako, kakor če bi hotel svoje Špance odvaditi kraje.“

Freuda, utemeljitelja psihoanalize, zbudi neko noč telefon. Znameniti psihijater mora hočeš nočeš iz postelje in stopi k telefonu. Klical ga je neki gospod,

ki ga je prosil, naj pride takoj k njemu, ker je nenadoma zblaznel.

Freudu stvar seveda ni bila kaj pogodu in ves divji je zavpil v aparat: „Kaj, sredi noči? Ali ste znoreli?“

Znamenita francoska igralka Sara Bernhardtova je bila jako suha. Kritik lista „Figaro“ je pri neki priliki to naznačil na zelo nesramen način: „Včeraj sem stal pred gledališčem. Bilo je še prezgodaj, predstava se še ni začela. Zdajci pripelje prazen voz, in kdo izstopi? Sara Bernhardtova!“

Nekoč je srečal nemški filozof Mojzes Mendelssohn tri dovtipne oficirje, ki so si ga hoteli privoščiti. „Dobro jutro, oče Abraham!“ pozdravi prvi. „Dobro jutro, oče Izak!“ pozdravi drugi. „Dobro jutro, oče Jakob!“ pozdravi tretji.

„Motite se, gospodje,“ odgovori Mojzes. „nisem Abraham, tudi ne Izak in ne Jakob, nego Savel, Kisov sin, ki je šel iskal osle svojega očeta, in glej, našel sem jih!“

Pri odvetniku

„Gospod doktor, koliko stane pri vas majhno vprašanje?“

„Vprašanje nič, pač pa odgovor.“

Nov zakon

Velik traged Talma je nekega dne sedel na bregu majhnega jezera v Bretanji in lovil ribe. Takrat pride iz grmovja neki možak in ga nahruli:

„S kakšno pravico lovite?“

Talma ga pogleda od nog do glave in prezirljivo reče:

„S pravico vzvišenega genijalnega duha nad nizko kreaturo!“

Preesenčeni paznik se prikloni in odide z besedami:

„Oprostite, kdo bi poznal vse te nove zakone!“

Sanje

Pri stalnem omizju se vnelo pogovarjajo o velevažnih stvareh. „Jaz imam budilko,“ pripoveduje Polajnar, „ki je ne bi dal za ne vem koliko denarja. Ta budilka mi je nekoč prihranila lepe novce. Poslušajte, kako se je to zgodilo!“ In Polajnar jame pripovedovati: „Neko noč sem sanjal, da me rubijo — to se lahko vsakomur zgodi. Uradnik brska po stanovanju in nič ne najde. Zato sklene, da mi še žep preišče. Stopi k meni in mi jih jame otipavati. Zdajci se sronim. da imam v levem gornjem žepu v telovniku 1000 dinarjev. Lahko si mislite, kako sem se ustrašil. Ravno je bil že pregledal desni gornji žep telovnika, ko se zdajci oglasi budilka in me zbudi. Tako mi je budilka rešila tisoč dinarjev,“ sklene Polajnar svojo zgodbo. Ko se gostje pozno zvečer razidejo, reče Pepe Lipetu: „Ne verjamem,“ „Česa?“ ga vpraša le-ta, „onega zastonj budilke?“ „Ne, to bi še moglo biti resnično, toda da bi Polajnar kdaj imel tisoč dinarjev v telovnikovem žepu, ne, tega pa ne verjamem!“

Kuhinja in dom

Nasveti za one, ki se vselijo v novo zgrajenih hišah.

Ker so nova stanovanja navadno še vlažna, upoštevaj te nasvete:

Omar, postelj, posebno pa klavirjev nikdar ne postavi preblizu stene.

Vlažnost najbolj škoduje stenskim ogledalom, ki se pokvarijo. Da to preprečiš, podloži ob okvirju nekaj zamaškov, ki vsrkujejo vlago.

Skripajoče ključavnice in tečaje namaži z oljem.

Z blazinami obito pohištvo v bližini klavirjev, prestra in duši glasove in manjša akustiko sobe.

Jabolčni zvitek

Testo: 30 dekagramov moke, 2 jajci, $\frac{1}{2}$ žlice svežega surovega masla, malo soli, 4 žlice vode. Nadev: 1 kg jabolka, 4–6 žlic sladkorja (kakršna so pač jabolka, sladka ali kislja), malo cimeta, 3 žlice drobno zrezanih mandljev, pest rozin in nekaj svežega surovega masla. Moko zmešaj z jajci, soljo, vodo in maslom in napraviš gladko testo, ki se mora dati raztezati. Potem pusti testo pol ure na toplem, da malo vzide. Ko je že dovolj visoko, pogrni na mizo svež prt, ga potresi z moko in prav tanko razvaljaj testo. Nato ga najprej potresi z jabolki, ki si jih zelo drobno razrezala, posuj s sladkorjem in cimetom in dodaj nato še dobro oprane rozine, mandlje in koščke surovega masla. S pomočjo prta zvitek zvij in položi v kalup, ki si ga prej dobro namazala z mastjo. Preden ga daš v peč, ga še namaži z jajčnim rumenjakom. Peči ga 40 minut, potem ga razreži na kose in serviraj toplega ali pa mrzlega.

Sadna pogača.

Potrebščine: 40 dkg moke, 1 zavojček *Dr. Oetkerjevega pecilnega praška*, 10 dkg presnega masla, 2 jajci, 1 osminka litra mleka ali smetane, sol po okusu, sadje. (Kdor ima pogačo rad sladko, more dodati še 12 dkg sladkorja).

Priprava: Namesi na deski testo, ga razvaljaj do poljubne debelosti in ga položi na nameščeno pločevino. Kot oblog moreš porabiti sladkorne slive brez koštic, razklana jabolka ali drugo sadje. Pogačo speci v pečici. Ohlajeno razreži v večje komade.

Sadni kolač, delikatni.

Potrebščine: 2 jajci, 1 zavojček *Dr. Oetkerjeve šartiljeve zmesi*, 6–8 žlic mleka.

Priprava: Oba rumenjaka dobro premešaj in dodaj zapored šartiljevo zmes, mleko, trden sneg iz obeh beljakov ter namesi iz tega rahlo testo. To maso presiplji v ploščnat model in jo obloži s svežim ali vkuhanim sadjem: črešnjami, višnjami, marelicami, jabolki. Peči jo $\frac{1}{4}$ ure.

Gospodinja

Ljubezen gre skozi želodec, pravi naš narodni pregovor. Mož, ki pride opoldne ali zvečer od dela izmučen domov, pa ne dobi dobrega kosila in večerje, bo slabe volje. Tega mu tudi zameriti ne smeš, saj ima prav. Zadovoljen tudi ne bo, če mu boš skuhala vsak teden petkrat isto jed.

Rekla boš, da je dobra jed draga. Ne, tudi z majhnim denarjem lahko dobro kuhaš. Vprašaj samo sosede, ki imajo kuharske knjige.

Ti je gotovo še nimaš. Zdaj imaš ugodno priliko, da si jo na lahek način nabaviš. Nudimo ti najboljšo slov. kuharsko knjigo: „Slovenska kuharica“, ki jo je spisala s. Felicita Kalinšek. Knjiga stane 160 dinarjev, s poštnino 8 dinarjev več. Če nimaš toliko denarja pri roki, lahko plačaš v štirih mesečnih obrokih po 42 dinarjev. Knjigo pa dobiš takoj, ko jo naročiš.

Ne zamudi ugodne prilike in naroči knjigo še danes pri upravi „Romana“, Breg 10.

DRÖBIŽ

Že v tretjem stoletju pred Kristom je Aristarh z otoka Sama postavil trditev, da se zemlja suče okoli solnca.

Solnčna masa sestoji iz železa, kalcija, aluminija, natrija, barija, magnezija, ogljika in vodika.

Ognjena zemlja v Južni Ameriki je dobila ime od Magalhensa. On je prvi odkril, da kurijo tamošnji prebivalci celo v svojih čolnih, in sicer zato, ker je v njihovi deželi zaradi izredno vlažnega zraka tako težko netiti ogenj.

Abesinski cerkveni poglavarji zahtevajo od svojih vernikov, da mora na veliki teden vsakdo prebrati celo Sv. Pismo.

Človeško srce udari na dan stotisočkrat.

Prvi zrakoplov je napravil pater Bartholomeo Lorenzo de Gusman in se v njem prvič dvignil v zrak leta 1709 sredi Lizbone s pomočjo segretega zraka.

V zrakoplovu nimamo občutka, da se dvigamo, ampak da se zemlja odmika od nas.

Neka vrsta na Javi živečih netopirjev meri z razpetimi krili 3 do 4 metre.

Na zapadni obali Afrike stane sto ananasov samo dinar.

Slanik ni samo zelo slan ampak tudi jako masten; v njegovem mesu je 17% masti.

Vatikan ima 11.000 sob.

Merjenje globine morja pri približni globini 5000 metrov traja poldrugo uro. Utež, ki je navezana na koncu vrvi, tehta 20 do 30 kilogramov.

S prihodnjo številko bomo nadaljevali objavljanje »Najstrašnejših trenutkov mojega življenja«.
Uredništvo

Agfa
Kodak
Zeiss-Ikon
Voigtländer

Foto
k i n o
aparati

Stalno v zalogi
foto-materijal

Janko Pogačnik

Ljubljana
Tavčarjeva ulica št. 4.

23

Priporočamo modni salon

Alojzij Lombard

za gospode in dame
Ljubljana, VII., Celovška c. 53

25

Budilke po Din 60— s tri-
letnim jamstvom
IVAN PAKIŽ, LJUBLJANA
Pred Školjijo 15.

11

200 dinarjev

na mesec plačuje za novi veliki Brockhausov leksikon.

20 velikih knjig s 16.000 strani

razkošno vezanih v polusnje ali platno. Novi Brockhaus bo Vam in Vašim otrokom desetletja najboljša šola v življenju, najzvestejši tovariš in najzanesljivejši svetovalec.

Do zdaj izišlih 6 knjig dobite takoj po vplačanju prvega obroka pri zastopniku največje jugoslovenske knjigarne „Minerve, d. d.“

Vse informacije daje „Roman“.

„**PLANINKA**“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborno pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščajih in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

ter stane zavojček 20 Din

Blagovna znamka

„**Svetla glava**“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev peclni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipenja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se često ponujajo manj vredni posnetki.

**Dr. Oetker-jev
vanilinov sladkor
je najboljša začimba**

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
jajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

**Dr. Oetker-jevi recepti
za kuhinjo in hišo**

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljih, finih in najfinejših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort itd.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinji — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

81